

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10To/30/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613010163
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Monok
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8613010163.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Monoka a sudcov JUDr. Evy Pirkovskej a JUDr. Evy Rešatkovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 9.10.2013, v trestnej veci proti obžalovanej V. U. pre prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm. c) Tr. zákona a iné, o odvolaniach okresného prokurátora, obžalovanej a poškodených Y. Z. a V. Z. proti rozsudku Okresného súdu Svidník sp. zn. 1T 61/2013 zo dňa 5.8.2013 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku odvolania okresného prokurátora a poškodených Y. Z. a V. Z. **z a m i e t a .**

Podľa § 316 ods. 1 Tr. poriadku odvolanie obžalovanej V. U. **z a m i e t a .**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bola obž. V. U. uznaná za vinnú pre prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm. c) Tr. zákona v jednočinnom súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

- v rozpore s ustanovením § 47 ods. 3, 4 písm. a), ods. 8 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení, bez vedomia a súhlasu príslušného orgánu ochrany krajiny na pozemku druhu záhrada na parcele č. 143 v katastri obce W., okres U., dala vyrúbať a odstrániť najprv v jeseni 2011 4 stromy smreka obyčajného a potom v polovici júla 2012 8 stromov smreka obyčajného a spôsobila tak Slovenskej republike, zastúpenej Obvodným úradom životného prostredia v Stropkove spoločenskú škodu 15.355,52 eur a manželom Y. Z. a Q. Z. majetkovú škodu 872,30 eur, pričom v uvedenom období odstránila aj drevený plot medzi pozemkami parcelné č. 142 a 143 v katastri uvedenej obce bez hodnoty a zobrala kovový stĺpik rozmerov 8x4x90 centimetrov v hodnote 3,23 eura, ktorý bol súčasťou oplotenia, ku škode menovaných manželov.

Podľa § 40 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bolo upustené od potrestania obžalovanej.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku jej bola uložená povinnosť nahradiť Y. Z. a V. Z. škodu vo výške 875,53 eur.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodená Slovenská republika, zastúpená Obvodným úradom životného prostredia v Stropkove bola s nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie.

Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku poškodení Y. Z. a V. Z. boli so zvyšným nárokom na náhradu škody odkázaní na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie okresný prokurátor, poškodení Y. Z. a V. Z. a tiež obžalovaná.

Okresný prokurátor podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote a to proti výroku o upustení od potrestania a proti výroku o odkázaní poškodenej Slovenskej republiky s jej nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Uviedol, že v týchto napadnutých výrokoch okresný súd rozhodol nesprávne. Obžalovaná totiž až na hlavnom pojednávaní iba verbálne uviedla, že ľutuje spáchanie skutku. Vnútorňý postoj k činu a jej celkové následné správanie sa po jeho spáchaní, bez akejkoľvek snahy o náhradu škody a o ospravedlnenie sa poškodeným, prípadne o odstránenie alebo zmiernenie škodlivých následkov činu totiž nesvedčil o tom, že obžalovaná spáchanie prečinu ľutovala. Neboli teda splnené podmienky na upustenie od potrestania obžalovanej. Výška škody pri prečine porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm. c) Trestného zákona bola v zmysle § 124 ods. 3 a § 126 ods. 3 Trestného zákona určená na základe potvrdenia Regionálneho centra ochrany prírody, štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky v Prešove sp. zn. RCOP PO/3/2013 zo dňa 14.1.2013, nárok na náhradu tejto škody bol zástupcom poškodenej strany riadne a včas uplatnený, jej výška škody bola aj súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bola obžalovaná uznaná vinnou, pričom podľa výsledku dokazovania bol podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody a na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody nebolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie. Súd mal teda o náhrade tejto spoločenskej škody rozhodnúť podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku. Navrhol preto, aby odvolací súd postupoval podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku.

Poškodení Y. Z. a V. Z. v zákonom stanovenej lehote, prostredníctvom svojej splnomocnenkyne Mgr. T. Z., podali odvolanie proti výroku o náhrade škody napadnutého rozsudku. Uviedli, že dňa 1.8.2013 ich splnomocnenkyňa prevzala predvolanie na hlavné pojednávanie konané dňa 5.8.2013 o 10.00 hod. na Okresnom súde Svidník. Následne dňa 2.8.2013 telefonicky a e-mailom žiadala predsedu senátu o odročenie pojednávania z dôvodu krátkosti času od prevzatia predvolania do konania pojednávania, ktorá spôsobila nemožnosť jej riadnej prípravy, lebo lehota na prípravu nebola zachovaná a nemala možnosť na riadnu prípravu. Splnomocnenkyňa nesúhlasila, aby súd konať a rozhodol v jej neprítomnosti, nakoľko jej výpoveď na pojednávaní s ohľadom na skutkové okolnosti je dôležitá pre riadne zistenie a objasnenie skutkového stavu súvisiaceho s trestným činom. Vzhľadom k tomu, že právom splnomocnenkyne bolo vypovedať aj o nových okolnostiach dôležitých pre trestné konanie a predložiť dôkazy, nebolo jej umožnené zavinením prvostupňového súdu zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní a z tohto dôvodu považujú napadnutý rozsudok za predčasne vyhlásený. V napadnutom rozsudku sa uvádza: „na pozemku druhu záhrada na parcele č. 143 v katastri obce W., okres U., dala vyrúbať a odstrániť najprv v jeseni 2011 4 stromy smreka obyčajného a potom v polovici júla 2012 8 stromov smreka obyčajného a spôsobila tak Slovenskej republike spoločenskú škodu 15 355,52 eur a manželom Y. Z. a V. Z. škodu 872,30 eur“. K nepovolenému výrubu došlo v jeseni 2011 nielen na pozemku na parcele č. 143, ale aj na pozemku na parcele č. 142, ktorej majiteľom bola v tom čase obec W.. Následne v polovici júla 2012 bolo vyrúbaných ďalších 8 stromov na parcele č. 143. Tieto skutočnosti uvádzala splnomocnenkyňa vo svojej sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa dňa 12.4.2003, aj osobne pri uzatváraní vyšetrovacieho spisu a predkladala nové návrhy na doplnenie vyšetrovania, ktoré vyšetrovateľom zapísané neboli a preto záznam ani nie je ňou podpísaný. Tieto skutočnosti zásadne pozmeňujú výrokovú časť vydaného rozsudku a preto navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

Obžalovaná, ktorá po vyhlásení napadnutého rozsudku na hlavnom pojednávaní dňa 5.8.2013 výslovne vyhlásila, že sa vzdáva práva podania odvolania a nesúhlasí ani s tým, aby iné osoby podali odvolanie v jej prospech, podala prostredníctvom obhajcu zvoleného dňa 4.9.2013 odvolanie na pošte dňa 6.9.2013 a to spolu so žiadosťou o navrátenie lehoty podľa § 64 Trestného poriadku. V odvolaní uviedla, že ho podáva pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť a neúplnosť jeho skutkových zistení, ako aj preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie (§ 321 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku) a tiež z dôvodu uvedenom v § 321 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda pre pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy. Napadnutý rozsudok považuje za nezákonný a neodôvodnený vo výroku o vine, ako aj vo výroku o treste. V súvislosti s jej vyhlásením o vine poukázala na to, že počas celého prípravného konania popierala spáchanie skutkov, ktoré sa jej kladú za vinu, nakoľko sa cítila byť nevinná. Vyhlásenie o vine na hlavnom pojednávaní urobila bez toho, aby mala vedomosť o jeho následkoch a pod vplyvom rozrušenia z hlavného pojednávania, nakoľko doteraz nebola nikdy trestne stíhaná. V konaní nemala obhajcu a jej právne vedomie je aj vzhľadom na vek nízke. Vykonaným dokazovaním podľa nej nebolo preukázané, že naplnila subjektívnu stránku trestného činu porušovania ochrany rastlín a živočíchov a už vôbec nie objektívnu stránku prečinu krádeže. Čo

sa týka údajnej krádeže oplotenia uviedla, že vlastníkom pozemku parcela č. 142 v katastri obce W., ktorý hraničí s pozemkom parcela č. 143 vo vlastníctve poškodených je jej syn U. U., ktorý ho odkúpil od obce W. na základe kúpnej zmluvy zo dňa 12.10.2012. Prílohou tejto kúpnej zmluvy bol aj geometrický plán č. 34239260 - 26/12. Na účely vyhotovenia tohto geometrického plánu bolo potrebné vykonať zameranie a vytýčenie pozemku, čo nebolo možné, nakoľko schátraný plot vo vlastníctve poškodených sa nachádzal zvalený na parcele č. 142. Keďže poškodení tento plot ani po výzve syna U. neupratali, pozbierala ona jednotlivé časti a zanesla k plotu pred obecny úrad, kde sa nachádzajú do dnešného dňa. Odmieťa preto tvrdenia o naplnení objektívnej stránky trestného činu krádeže. Pri vyhotovení uvedeného geometrického plánu boli vytýčené jeho hranice, ktoré reálne zodpovedajú skutočnému stavu. Túto skutočnosť tvrdí na základe toho, že parcelu č. 142, respektíve hranicu tohto pozemku dôverne pozná, nakoľko uvedenú parcelu mali dlhodobo v užívaní jej svokrovci, ktorí mali na nej postavenú rodinnú usadlosť. Preto znalecký posudok vyhotovený Ing. G. T. v rámci tohto konania považuje za účelový, nesprávny a nezodpovedajúci realite. Vzhľadom na tieto skutočnosti je toho názoru, že prvostupňový súd neúplne zistil skutkový stav veci a z toho dôvodu považuje napadnutý rozsudok za predčasný a nezákonný. Preto navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Vo vzťahu k odvolaniu obžalovanej krajský súd zistil, že toto odvolanie bolo podané osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala.

Podľa § 306 ods. 1 Tr. poriadku je opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie.

Podľa § 309 ods. 1 Tr. poriadku sa odvolanie podáva na súde, proti ktorého rozsudku smeruje a to do 15 dní od oznámenia rozsudku. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.

Z ust. § 312 ods. 1 Tr. poriadku vyplýva, že po vyhlásení rozsudku sa môže oprávnená osoba odvolania výslovne vzdať.

Z obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 5.8.2013 je zistiteľné, že rozsudok bol vyhlásený v prítomnosti obžalovanej a okresného prokurátora. Po vyhlásení rozsudku a po poučení o opravnom prostriedku obžalovaná výslovne vyhlásila, že rozsudku porozumela a vzdáva sa práva podania odvolania a že súčasne nesúhlasí, aby osoby uvedené v ustanovení § 308 ods. 2 Tr. poriadku podali odvolanie v jej prospech.

Podľa § 316 ods. 1 Tr. poriadku odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

Vzhľadom na to, že obžalovaná podala odvolanie, hoci sa ho predtým výslovne vzdala, krajský súd nemohol v zmysle vyššie citovaného ustanovenia rozhodnúť ináč, než jej odvolanie zamietnuť bez toho, aby na jeho podklade mal oprávnenie preskúmať správnosť ktoréhokoľvek výroku rozsudku. Keďže v danom prípade nedošlo k zmeškaniu lehoty na odvolanie, do úvahy neprichádzala ani aplikácia ustanovenia § 64 Tr. poriadku o navrátení lehoty na jeho podanie, o navrátenie ktorej obžalovaná žiadala.

Na podklade odvolaní okresného prokurátora a poškodených Y. Z. a V. Z. však krajský súd preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné.

V rámci svojej prieskumnej činnosti krajský súd zistil, že na hlavnom pojednávaní o obžalobe prokurátora neboli vykonané dôkazy súvisiace s výrokom o vine obžalovanej, pretože táto na hlavnom pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 5.8.2013 urobila vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku o tom, že je vinná zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Po tom, čo obžalovaná aj kladne odpovedala na otázky uvedené v ustanovení § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Tr. poriadku okresný

súd, na návrh prokurátora, jej vyhlásenie prijal a vykonal len dôkazy súvisiace s výrokom o treste a o náhrade škody.

Vzhľadom na to, že krajský súd nezistil pochybenia, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku, pričom za správnu je potrebné považovať aj právnu kvalifikáciu skutku ustálenú vo výroku o vine napadnutého rozsudku, krajský súd prieskumnú činnosť zameril na zákonnosť a odôvodnenosť odvolaniami napadnutých výrokov o upustení od potrestania a o náhrade škody.

Pokiaľ ide o odvolanie poškodených Y. Z. a V. Z. proti výroku o náhrade škody, krajský súd zistil, že okresný súd rozhodol správne, keď im priznal voči obžalovanej nárok na náhradu škody vo výške 875,53 eur. Táto pozostáva zo škody spôsobenej vyrúbaním a odcudzením 12 kusov stromov vo výške 872,30 eur a zo škody spôsobenej zničením kovového stĺpika vo výške 3,23 eur, pričom určená bola na základe odborných vyjadrení. Keďže si poškodení Y. Z. a V. Z. uplatnili náhradu škody vo výške 1.430,- eur za ukradnuté drevo zo stromov, ďalej 500,- eur za zvalený plot a 70,- eur za kovové stĺpiky, prvostupňový súd rozhodol správne aj výrokom, ktorým podľa § 288 ods. 2 Tr. poriadku týchto poškodených so zvyškom nároku odkázal na občianske súdne konanie. Dôkazy vykonané v trestnom konaní totiž takúto uplatnenú výšku škody neodôvodňujú.

Za dôvodné nie je možné považovať ani odvolanie prokurátora, ktorým namieta správnosť výroku o upustení od potrestania obžalovanej a výroku o odkázaní Slovenskej republiky s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Podľa § 40 ods. 1 písm. a) Tr. zákona od potrestania páchatel'a prečinu, ak ním nebola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, možno upustiť, ak páchatel' priznal spáchanie prečinu, jeho spáchanie ľutuje a prejavuje účinnú snahu po náprave a ak vzhľadom na povahu spáchaného prečinu a na doterajší život páchatel'a možno dôvodne očakávať, že už samotné prejednanie veci pred súdom postačí na jeho nápravu.

Z ust. § 278 ods. 2 a § 2 ods. 19 Tr. poriadku vyplýva, že súd môže pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní, a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané.

Z obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom dňa 5.8.2013 vyplýva, že obžalovaná sa k spáchaniu žalovaného trestného činu priznala a že prokurátor jej vyhlásenie o priznaní viny navrhol prijať. Následne obžalovaná vyjadrila ľútosť nad jeho spáchaním a tiež snahu nahradiť spôsobenú škodu, pričom k jej výške nemala žiadne námietky.

Ďalej zo správ a odpisu registra trestov je zrejmé, že obžalovaná je vdova, poberateľka starobného dôchodku, býva so synom a jeho rodinou, pričom spolunažívanie v rodinných pomeroch je pozitívne. Doposiaľ nemá záznam v registri trestov.

Na základe uvedených skutočností prebratých na hlavnom pojednávaní a vykonaných dôkazov aj krajský súd konštatuje, že boli splnené podmienky predpokladané ustanovením § 40 ods. 1 písm. a) Tr. zákona pre upustenie od potrestania obžalovanej a že teda napadnutý rozsudok je v tejto časti zákonný.

Za dôvodné nie je možné považovať odvolanie prokurátora ani proti výroku, ktorým okresný súd poškodenú Slovenskú republiku s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Je pravdou, že suma 15.355,52 eur je pod označením spoločenská škoda súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku napadnutého rozsudku, ktorým bola obžalovaná uznaná za vinnú. Z obsahu spisu však vyplýva, že táto suma nie je škodou, ale že ide o spoločenskú hodnotu vyrúbaných stromov, ktorá určuje rozsah trestného činu ako zákonného znaku prečinu porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 Tr. zákona. Ako je zrejmé z ust. § 305 ods. 1 písm. c) Tr. zákona, zákonným znakom uvedeného prečinu je spáchanie činu vo väčšom rozsahu, ale nie spôsobenie škody. Pritom zjavne nejde o pojmy totožné, pretože rozsah činu bude zahŕňať nielen majetkovú škodu a ekologickú ujmu, ale aj iné ujmy, napríklad kultúrnu a biologickú hodnotu.

Vychádzajúc z ust. § 95 ods. 1, ods. 3 písm. a) zák. č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, spoločenská hodnota chránených rastlín, chránených živočíchov, drevín, biotopov európskeho významu a biotopov národného významu sa uplatňuje najmä pri posudzovaní závažnosti konania spočívajúceho v nepovolenom nakladaní s nimi a pri vyčíslení takto vzniknutej ujmy, určenia výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu. Spoločenská hodnota vyjadruje najmä ich biologickú, ekologickú a kultúrnu hodnotu, ktorá sa určuje s prihliadnutím na ich vzácnosť, ohrozenosť a plnenie mimoprodukčných funkcií.

Aj keby však vyčíslená spoločenská hodnota bola v tomto prípade totožnou s výškou spôsobenej škody, tak priznaniu jej náhrady bráni zákonná prekážka. Tá spočíva v tom, že súd (nielen v trestnom, ale ani v občianskom súdnom konaní, či inom konaní) nie je oprávnený o takejto náhrade rozhodnúť.

Spôsob náhrady a orgán, ktorý je oprávnený o náhrade rozhodnúť je upravený v osobitnom predpise a to zák. č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Z ust. § 48 ods. 1 cit. zákona vyplýva, že ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny, pričom tento orgán uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu aj tomu, kto vyrúbal dreviny bez súhlasu.

Podľa § 64 ods. 1 cit. zákona však orgánom ochrany prírody nie je súd, ale je ním Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenská inšpekcia životného prostredia, okresný úrad v sídle kraja, okresný úrad a obec.

Okresný súd teda nebol oprávnený o takejto náhrade rozhodnúť. Preto správne nemal rozhodnúť ani výrokom, ktorým poškodenú Slovenskú republiku odkázal s uvedeným nárokom na občianske súdne konanie. Keďže však v predmetnej veci tento výrok nemá pre postavenie obžalovanej alebo poškodenej Slovenskej republiky podstatný význam, tak krajský súd len z tohto dôvodu napadnutý rozsudok nezrušil.

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolanie poškodených Y. Z. a V. Z. a odvolanie okresného prokurátora krajský súd nepovažoval za dôvodné a podľa § 319 Tr. poriadku ich zamietol.

Preto odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.